

Aanvraagformulier

Verzoek tot een Vangnetuitkering Participatiewet over 2016

Het verzoek is ingediend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente

Nijkerk

over het uitkeringsjaar 2016

Datum: J. maart 2017

Ondertekening:

De secretaris,

De heer G. van Beek

De burgemeester,

de heer Mr. Drs. G.D. Renkema

Inhoudsopgave

Toelichting	3
1. Globale analyse tekort.....	4
2. Informatie gemeenteraad	7
3. Opvattingen van de gemeenteraad.....	8
4. Maatregelen 2016	9

Toelichting

Inleiding

Met de wijziging van het Besluit Participatiewet per 1 januari 2017 is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet kan indienen. Daarbij is toegelicht dat reeds vanaf aanvragen tot vangnetuitkering over 2016 geldt dat deze niet meer vormvrij kunnen worden ingediend. Met deze aanscherping kan de beoordeling door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet aanzienlijk efficiënter plaatsvinden, terwijl de extra belasting voor de aanvragende gemeente minimaal zal zijn. De indiening geschiedt via de website van de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet (www.toetsingscommissievp.nl)

Via het voor 2016 vastgestelde aanvraagformulier verstrekt het college alle informatie die de toetsingscommissie nodig heeft om het recht op vangnetuitkering over 2016 te kunnen beoordelen. Het is hierbij nadrukkelijk de bedoeling dat het college alle relevante informatie in het aanvraagformulier vermeldt, zonder verwijzing naar andere brondocumenten.

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

In te vullen format VU 2016

Hierna dient het college aan te geven dat voldaan is aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 10a van het Besluit Participatiewet, voor het recht op vangnetuitkering over het uitkeringsjaar 2016.

1. Globale analyse tekort

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de globale analyse is van de mogelijke oorzaak en omvang van het tekort en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Toelichting:

Voor een goede beoordeling door de toetsingscommissie is het van belang dat u afzonderlijk informatie verstrekt over onderdelen van het beschreven vereiste.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort
i. Omvang tekort. Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke <i>omvang</i> van het tekort in 2016?
Ontwikkeling BUIG en uitkeringsbestand De rijksbijdrage voor 2016 in onze begroting bedraagt € 4.804.000. Op basis van de cijfers van 1 november 2016 overschrijden we naar verwachting het Rijksbudget met ruim 5%. Dit is een bedrag van € 240.000.
ii. Mogelijke oorzaak tekort Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke <i>oorzaak</i> van het tekort in 2016?
Oorzaken voor de overschrijding: a) de na-effecten van de economische crisis; b) de nieuwe doelgroepen die onder de Participatiewet vallen; c) de verhoogde taakstelling voor de huisvesting van statushouders; d) de omvang van het aantal 50+ers. Ad a: De na-effecten van de economische crises. Ondanks een krappe arbeidsmarkt in 2012 is nog een hoge uitstroom gerealiseerd. Uitstroom werd vooral gerealiseerd aan de 'poort' of bij mensen die kort in de uitkering zaten. In 2013 zien we het bestand toenemen (17%). Ook in 2014 zet deze trend zich voort (13,5%). In 2015 zien we enigzins een stabilisatie van het bestand (7%), waarna dit in 2016 weer tors toeneemt (24%). Ad b: De nieuwe doelgroepen die onder de Participatiewet vallen. Met ingang van 2015 krijgen jonggehandicapten die nog wel arbeidscapaciteit hebben geen Wajong (Wet werk en arbeidsondersteuning jong gehandicapten) meer. Deze jongeren melden zich bij de gemeente voor het aanvragen van een bijstandsuitkering. Weliswaar kunnen deze mensen aan het werk, maar daar is vaak een voorziening voor nodig (bijvoorbeeld loonkostensubsidie of intensieve begeleiding). De nieuwe doelgroep is in hoge mate afhankelijk van de voorzieningen die de Participatiewet biedt om aan het werk te gaan en is daarmee een 'zwaardere' groep om te bemiddelen. Daarnaast is er geen instroom meer in de Wsw (Wet Sociale Werkvoorziening) vanaf 2015. Ook mensen met een gemeentelijke uitkering konden als zij tot de doelgroep hoorden en er plaats was in dienst komen bij het Wsw-bedrijf. Dit is nu niet meer mogelijk. Deze mensen behouden dus hun recht op een gemeentelijke uitkering. Ad c: De verhoogde taakstelling voor de huisvesting van statushouders De taakstelling is vanaf 2016 fors toegenomen en vraagt veel inzet van alle betrokken partijen om huisvesting te regelen. In de bijstand is dit een groep waarbij de weg naar werk meestal langer duurt vanwege onder meer taalachterstand, fysieke en psychische beperkingen door traumatische ervaringen, verschil in werkzaamheden of vereiste diploma's. Ad d: Omvang van het aantal 50+ers Nijkerk heeft een groot bestand 50+'ers. Van de 413 uitkeringen die er worden verstrekt, zijn

er 112 uitkeringen aan de groep 50 t/m 59 jaar en 58 aan de groep 60+. Totaal is dit is 41,2% van het gehele bestand. Deze doelgroep heeft ook in de landelijke politiek de aandacht, omdat de kansen op uitstroom beperkt zijn.

b. Verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de verwachte *ontwikkelingen* van dat tekort in de komende jaren?

Ontwikkelingen arbeidsmarkt

Vraagkant

Nijkerk maakt onderdeel uit van de arbeidsmarktregio Amersfoort. Het UWV stelt periodiek een arbeidsmarktanalyse op. Uit de laatste rapportage blijkt dat in de regio Amersfoort het aantal banen van werknemers in twee jaar tijd met gemiddeld 1,2% per jaar toeneemt tot 159.160 eind 2017. Die groei is sterker dan landelijk (1,0% per jaar). Door de economische structuur profiteert de werkgelegenheid in de regio Amersfoort extra van de sterke groei in ICT, groothandel en bouw, maar relatief minder van de sterke groei in de overige zakelijke diensten. Ook de banenkrimp in de financiële diensten en overige diensten werkt in de regio Amersfoort sterker door dan gemiddeld in Nederland. Naar verwachting zet deze banengroei verder door.

Grote sectoren in Amersfoort zijn zorg & welzijn, detailhandel, overige en specialistische zakelijke diensten. De werkgelegenheid groeit in de meeste sectoren. Grote groeiers zijn ICT, overige zakelijke diensten en bouwnijverheid. Werkgelegenheidskrimp is er in financiële diensten, overige diensten en landbouw. De landbouw is betrekkelijk klein van omvang. Ook krimpt de werkgelegenheid in het openbaar bestuur. In Amersfoort groeit het aantal banen sterker dan landelijk.

In 2015 en 2016 neemt het aantal ontstane vacatures toe. De toename van het aantal vacatures vindt in vrijwel alle sectoren plaats. Uitzonderingen zijn de landbouw en het openbaar bestuur. In de sector vervoer & opslag is het aantal vacatures relatief het meest toegenomen.

UWV verwacht dat in 2017 het aantal ontstane vacatures verder toeneemt.

De sector met de meeste vacatures in Amersfoort is de detailhandel. Voor laagopgeleiden ontstaan de meeste vacatures in de detailhandel, horeca en zakelijke diensten.

Voor middelbaar opgeleiden zijn er veel vacatures in de zorg & welzijn, detailhandel en Industrie. Hoogopgeleiden vinden vooral veel vacatures in de specialistische zakelijke diensten, zorg & welzijn, onderwijs en ICT.

De arbeidsmarkt in Amersfoort is minder ruim dan landelijk. In totaal zijn er ongeveer evenveel vacatures als werkzoekenden en is er een gemiddelde arbeidsmarktspanning. Over het algemeen is er een krappe arbeidsmarkt voor beroepen op wetenschappelijk niveau. De krapte in ICT-, pedagogische, financiële en juridische beroepen zit grotendeels op hoger en wetenschappelijk niveau. Voor technische beroepen (inclusief productiemedewerkers) lijken zich in de regio Amersfoort op totaalniveau geen al te grote knelpunten voor te doen. De krapte doet zich vooral voor op middelbaar en hoog niveau. Het gaat bij de krapte in de techniek vooral om beroepen met specifieke vereisten wat betreft vakkennis, ervaring en competenties. Op laag en elementair beroepsniveau is er wel enige krapte ten aanzien van kelners, barpersoneel, vrachtwagenchauffeurs, laders, lossers en vakkenvullers.

Naar verwachting ontstaan de komende periode voor werkgevers meer knelpunten in een brede range van technische beroepen. Ook gaan werkgevers meer knelpunten ervaren in het vinden van ICT personeel, onderwijs, managementfuncties en op economisch gebied op hoog beroepsniveau. Voor administratieve, dienstverlenende en commerciële beroepen worden minder knelpunten verwacht.

De economische recessie heeft gezorgd voor een ruime arbeidsmarkt in de regio Amersfoort.

Nu de economie enige tijd gestaag groeit, is ook de arbeidsmarkt aangetrokken en minder ruim geworden. De arbeidsmarkt van na de recessie is een andere dan die van voor de recessie. De arbeidsmarkt is complexer van aard geworden. De regio Amersfoort staat voor de volgende twee belangrijke uitdagingen:

- de duurzame vergroting van de participatie van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt;
- aanpak van de toenemende mismatch op de regionale arbeidsmarkt.

Aanbodkant

Over het algemeen geldt dat de afstand tot de arbeidsmarkt van het grootste deel van de Participatiewetpopulatie groter is dan die van WW-uitkeringsgerechtigden. De Participatiewet (Pw-)-werkzoekende beschikt over het algemeen over een lager opleidingsniveau, heeft een korter arbeidsverleden en oefent een beroep uit waarvoor de kansen op de arbeidsmarkt

kleiner zijn.

Daarnaast is er bij deze doelgroep steeds vaker sprake van meerdere belemmeringen op het persoonlijke vlak (zoals schuldenproblematiek, echtscheiding, psychische en lichamelijke beperkingen).

Ontwikkelingen uitkeringsbestanden

UWV/WW-uitkering

Aan de instroom in de WW is te zien dat het beroep op de WW terugloopt. In de periode van januari tot en met juni 2016 werden minder nieuwe uitkeringen verstrekt dan in dezelfde periode in 2015; een daling van 4.882 naar 4,225 (-14%). De daling in het afgelopen jaar in de regio Amersfoort is sterker dan de landelijke daling van 9%. De verklaring hiervoor is vooral de relatief betere ontwikkeling in bouw, openbaar bestuur, horeca en onderwijs.

De daling van de instroom in de WW-uitkeringen is in 2015 en 2016 in het merendeel van de gemeenten te zien. In de gemeente Nijkerk neemt instroom in 2015 nog toe, maar in 2016 daalt de instroom hier fors. Het aantal nieuwe WW-uitkeringen is met meer dan 20% afgenomen ten opzichte van vorig jaar. De verwachting is dat de instroom in de WW verder blijft dalen. Het WW-percentage (WW-uitkeringen ten opzichte van beroepsbevolking) bedraagt voor de regio Amersfoort 4,4%, iets lager dan het landelijke WW-percentage van 4,9%. Voor Nijkerk geldt een nog lager percentage van 4,1%.

Gemeente/Participatiewet-uitkering

Het aantal uitkeringen Pw is in de periode van oktober 2015 tot en met oktober 2016 met 83 (+ 24%) toegenomen tot 425 Pw-uitkeringen. Gezien de blijvende instroom van de nieuwe doelgroepen van de Pw en de instroom van statushouders is de verwachting op dit moment dat de verbetering van de economische situatie onvoldoende compensatie biedt om stijging van het totale uitkeringsbestand te voorkomen in 2017 en verder.

2. Informatie gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen dat het college de gemeenteraad in 2016 heeft geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1 en maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen.

Toelichting:

Hieronder verstrekt u informatie over het informeren van de gemeenteraad over uw in 2016 opgestelde analyse en de maatregelen die u reeds heeft genomen dan wel zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen. Het is niet vereist dat al in 2016 maatregelen genomen zijn.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

Datum informeren van de gemeenteraad door het college
--

Op welke datum heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1, én over de maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen?

15 december 2016

3. Opvattingen van de gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de opvattingen van de gemeenteraad zijn over de informatie van het college.

Toelichting:

Hieronder dient u aan te geven welke opvattingen de gemeenteraad had bij de door het college aangeboden globale analyse en maatregelen om tot tekortreductie te komen. Indien de gemeenteraad ermee heeft volstaan om de informatie alleen voor kennisgeving aan te nemen, dient u dat afzonderlijk te vermelden. Zoals reeds eerder vermeld zijn verwijzingen naar brondocumenten niet toegestaan, hetgeen ook geldt indien vergaderingen van gemeenteraad worden opgenomen op video et cetera. Mocht er alleen een video bestaan over de bespreking, dan dient u de kernpunten kort samen te vatten en hieronder weer te geven. Indien de analyse en maatregelen zijn besproken in een raadscommissie, dan dient u aan te geven hoe de kernpunten in de gemeenteraad zijn besproken of anderszins aan hem zijn teruggekoppeld.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Is de informatie besproken in de gemeenteraad?
nee
Indien de informatie is besproken in de gemeenteraad, dan kunnen de relevante onderdelen van het verslag hierna worden toegevoegd dan wel samengevat.
b. Is de informatie in de gemeenteraad voor kennisgeving aangenomen?
Ja

4. Maatregelen 2016

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen welke maatregelen zijn getroffen in het jaar waarin het tekort bestond om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert.

Toelichting:

De informatieverstrekking over dit vereiste moet u zien in de context dat het college niet verplicht is om over 2016 maatregelen tot tekortreductie in uitvoering te hebben genomen. Voor het recht op vangnetuitkering over 2016 is het toegestaan dat het college de gemeenteraad in 2016 informeert over maatregelen die zullen worden genomen en waarvan de uitvoering eerst na 2016 een aanvang neemt. Voor de beoordeling door de toetsingscommissie geeft u allereerst aan of u in 2016 maatregelen heeft getroffen gericht op tekortreductie. Indien maatregelen zijn getroffen, geeft u vervolgens aan welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert. Onder kwalificeren van maatregelen wordt verstaan het aangeven welke effecten de maatregelen hebben. Dat mag het effect zijn van alle maatregelen gezamenlijk of voor zover dit mogelijk is, het effect van elke maatregel afzonderlijk. Kwantificeren van de maatregelen is niet vereist.

Indien het voor u niet mogelijk is een effect van de maatregel te beschrijven, dan volstaat een dergelijke opmerking. Geef daarbij wel aan waarom het niet lukt een effect te beschrijven.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Zijn in 2016 maatregelen getroffen gericht op tekortreductie?
Ja
Indien ja, ga naar vraag b en c.
b. Welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen?
Instroombeperkende maatregelen: a. Poortwachtersfunctie De uitkeringsintake wordt door het team inkomen uitgevoerd. Direct bij de 'deur' worden instrumenten ingezet om de instroom te beperken. Het meest belangrijke instrument is de inzet van de jobhunter. Wanneer iemand naar werk bemiddeld kan worden, gaat de jobhunter direct met de inwoner op zoek naar werk. Daarnaast werkt de poortwachter nauw samen met een handhaver. Door het overbrengen van kennis, ervaring en vaardigheden, draagt de handhaver ook bij aan de verdere professionalisering van de klantmanager. Een strenge en vooral ook doelmatige invulling van de poortwachtersfunctie teneinde onterechte instroom van nieuwe klanten te voorkomen blijft speerpunt van beleid. Daarom investeert de gemeente in de kwaliteit en effectiviteit van de poortwachtersfunctie en zal dit de komende jaren blijven doen. b. Jongeren tot 27 jaar terug naar school Jongeren die nog onderwijs kunnen volgen, hebben in principe geen recht op bijstand maar studiefinanciering. Dat geldt vooral voor jongeren die geen startkwalificatie hebben. (Startkwalificatie is minimaal mbo-niveau 2 opleiding of een havodiploma). Van jongeren die al wel een startkwalificatie hebben behaald, wordt verwacht dat ze via een opleiding de kans op werk vergroten. Wij werken sinds mei 2016 nauw samen met het Jongerenloket. Alle jongeren die een aanvraag indienen voor een bijstandsuitkering, worden de eerste vier weken begeleid door het Jongerenloket. Met de jongere wordt gekeken naar zijn of haar mogelijkheden om naar school of werk te gaan. c. Informatievoorziening Het vroegtijdig informeren van onze klanten is het eerste preventieve risico-element als het gaat om handhaving. Als klanten weten wat hun rechten en plichten zijn, kunnen zij deze ook makkelijker naleven. Het resultaat dat bereikt moet worden is dat de klanten geïnformeerd zijn

over hun rechten en plichten en over de wijze van controle en dat de klantmanagers op een eenduidige wijze informeren, begeleiden en controleren. Om dit te bereiken wordt een digitale informatiemap beschikbaar gesteld via de gemeentelijke website. Deze klantenmap bevatte gegevens over de uitkering en over de minimaregelingen. Voor klanten (die niet over internet beschikken of hier onvoldoende mee overweg kunnen) bestaat de mogelijkheid om een geprinte versie van de informatiemap te ontvangen.

Uitstroombevorderende maatregelen:

a. Maatwerk

De klantmanagers, de re-integratieconsulenten en de jobhunter verlenen altijd maatwerk. De focus is met name gericht op het vinden van betaald werk of het zetten van stappen om dichterbij betaald te werk te komen. Het team werk zorgt zelf voor de 'match' tussen de klant en de werkgever.

b. Samenwerking accountmanager Economische Zaken

Meer dan ooit moeten we als gemeente een beroep doen op ondernemers om binnen hun bedrijven arbeidsplaatsen te creëren voor werkzoekenden met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt. Naast de adviseur Participatiewet, het team Leren en Werken benadert ook de bedrijfscontactfunctionaris vanuit deze rol actief werkgevers. Er wordt niet alleen aanbodgericht maar ook vraaggericht gewerkt.

Door de korte lijnen kunnen mensen sneller geplaatst worden op een werkervaringsplaats of een reguliere arbeidsplaats.

c. Samenwerking met uitzendbureaus

Er wordt ingezet op een match tussen vacatures van werkgevers en klanten van de gemeente. De jobhunter van de gemeente gaat periodiek in overleg met de uitzendbureaus om op snelle wijze matches tot stand te brengen.

d. Informatie-uitwisseling met het UWV

Er wordt informatie gedeeld tussen het UWV en gemeente over beschikbare vacatures en beschikbare kandidaten in de arbeidsmarktregio. Hierdoor kunnen er snelle "matches" worden gemaakt en kan de uitstroom naar werk bespoedigd worden.

e. De re-integratie instrumenten

In verband met de inwerkingtreding van de Participatiewet is in samenwerking met de regiogemeenten uit de arbeidsmarktregio een re-integratieverordening, inclusief beleidsregels, opgesteld. Dit is in groter verband opgesteld om te voorkomen dat er ongelijkheid ontstaat binnen de arbeidsmarktregio tussen uitkeringsgerechtigden uit de verschillende gemeenten. De instrumenten die in deze verordening zijn opgenomen kunnen worden ingezet om (gedeeltelijke) uitstroom naar (betaald) werk te bewerkstelligen.

f. Werkervaringsplaatsen

Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt kunnen veelal niet meteen naar betaald werk. Een mooie en noodzakelijke tussenstap is eerst werkervaring op te doen. Er zijn diverse bedrijven en organisaties in Nijkerk die werkervaringsplaatsen aanbieden, zo ook de gemeente zelf.

g. Loonkostensubsidie

Met de komst van de Participatiewet kan loonkostensubsidie ingezet worden voor personen met een beperkte loonwaarde. Deze personen zijn niet in staat om zelf het wettelijk minimumloon te verdienen. Deze kosten komen ten laste van de BUIG.

h. Begeleiding op de werkpiek

Om de doelgroep mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen en te houden, is veelal begeleiding op de werkpiek noodzakelijk. Wij hebben speciaal voor deze werkzaamheden een jobcoach ingehuurd. Op deze manier kunnen wij deze doelgroep aan het werk houden en voorkomen wij dat zij terugkomen in de uitkering.

i. Parttime werk

Parttime werk wordt gezien als eerste stap richting volledige uitstroom uit de uitkering door betaald werk of is soms het hoogst haalbare. Om dit te stimuleren en te belonen kan een inkomstenvrijlating worden toegepast.

j. Social return on investment (SROI)

Social return staat midden in de belangstelling als instrument om baankansen te creëren voor de doelgroep Participatiewet en arbeidsgehandicapten en wordt als item meer en meer opgenomen in aanbestedingen vanuit gemeenten. Hiermee worden partijen aan wie de opdracht wordt gegund 'verplicht' bij de uitvoering van de aanbestede werkzaamheden kandidaten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten of op een andere manier invulling te geven aan deze 'verplichting'. Wij hebben Social Return in ons aanbestedingsbeleid opgenomen en passen dit toe bij aanbestedingen.

k. Inzet om extra uitstroom te realiseren voor statushouders

Dit is een groep waarbij de weg naar werk, door omstandigheden (taalachterstand, fysieke

en/of psychische beperkingen, onvoldoende werkervaring) meestal langer duurt. Om de integratie van de toegenomen groep op te vangen statushouders voorspoedig te laten verlopen, is een extra re-integratieconsulent ingehuurd, die zich volledig bezighoudt met de statushouders.

l. Samenwerking met de Nijkerkse Uitdaging

Wij werken samen met de Nijkerkse Uitdaging voor het plaatsen van mensen in de uitkering op een werkervaringsplek. De Nijkerkse Uitdaging gebruikt haar netwerk om werkervaringsplekken te zoeken. Het is nu nog een pilot, maar bij gebleken succes zal een werkbank worden opgericht.

m. Samenwerking met de bibliotheek

De bibliotheek organiseert 5en keer per maand een bijeenkomst voor werkzoekenden. Er komen sprekers die de werkzoekenden informeren over hoe zij aan een baan kunnen komen

c. Hoe kwalificeert het college het effect van deze maatregelen?

Het college heeft het effect van deze maatregelen gekwalificeerd als instroombeperkende maatregelen en als uitstroombevorderende maatregelen. Dat zijn immers de effecten die een rechtstreeks invloed hebben op de budgetten.